

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Ústí nad Labem, Anežky České 702/17, příspěvková organizace

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2887

Název projektu: „Učíme lépe a moderněji“

OP VK 1.4

Výukový materiál

Název DUMu: VY_12_INOVACE_21_3_Politické procesy 2

Číslo skupiny: 3

Autor: Mgr. Jindra Šteflová

Vzdělávací oblast/Předmět/Téma: Člověk a společnost/Dějepis/Československo po 2. světové válce

Druh učebního materiálu: pracovní list

Metodický list: ano

Anotace: Seznámení s politickými procesy v 50. letech

Ověřeno ve třídě: IX. A

Datum ověření: 06. 05. 2013

Prohlášení: Prohlašuji, že při tvorbě výukového materiálu jsem respektoval(a) všeobecně užívané právní a morální zvyklosti, autorská a jiná práva třetích osob, zejména práva duševního vlastnictví (např. práva k obchodní firmě, autorská práva k software, k filmovým, hudebním a fotografickým dílům nebo práva k ochranným známkám) dle zákona 121/2000 Sb. (autorský zákon). Nesu veškerou právní odpovědnost za obsah a původ svého díla. Prohlašuji dále, že výše uvedený materiál jsem ověřil(a) ve výuce a provedl(a) o tom zápis do TK.

Dávám souhlas, aby moje dílo bylo dáno k dispozici veřejnosti k účelům volného užití (§30 odst. 1 zákona 121/2000 Sb.), tj. že k uvedeným účelům může být kýmkoliv zveřejňováno, používáno, upravováno a uchováváno.

Datum: 06. 05. 2013

Podpis:

POLITICKÉ PROCESY

„... a odsuzují se

I. obviněný Rudolf Slánský, Bedřich Geminder, Ludvík Frejka, Josef Frank, Vladimír Clementis, Bedřich Reicin, Karel Šváb, Rudolf Margolius, Otto Fischl, Otto Šling a André Simone podle § 78 odst. 3 tr. z., u všech, kromě Karla Švába se zřetelem na ustanovení § 22, odst. 1 tr. z. K TRESTU SMRTI.

II. obvinění Artur London a Vavro Hajdů podle § 78 odst. 3 tr. z. se zřetelem na ustanovení § 22, odst. 1 tr. z.,

Evžen Löbl podle §1, odst. 3 zák. čís. 231/48 Sb. se zřetelem na ustanovení § 24 tr. z. z r. 1852, u všech s použitím ustanovení § 29, odst. 2 tr. z., u Evžena Löbla se zřetelem na ustanovení § 12 tr. z. K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA DOŽIVOTÍ.

U všech obviněných vyslovuje se ztráta státního občanství, a to podle § 42 tr. z. a § 78, odst. 4 tr. z.

Podle paragrafu 23 trestního zákona započítává se obviněnému Arturu Londonovi, Vavro Hajdů a Evženu Löblovi do trestu odnětí svobody doba, kterou pro shora uvedené trestné činy strávili ve vazbě.“

Po vynesení rozsudku vládne ticho, které dokazuje, že obecnostvo, přesto, že bylo tak pečlivě vybráno, je překvapeno tímto tak mimořádně přísným rozsudkem.

Kdo by si pomyslel, že v Československu, zemi staré civilizace a demokratických tradic, se půjde ještě dál než v Maďarsku, Bulharsku, Polsku, Rumunsku: jedenáct trestů smrti! Tři na doživotí!

Ani jedině zatlesknutí, ani jediný projev souhlasu... Naopak se zdá, že závan hrůzy, ledový chlad ovál lidi v soudní síni, kteří hrbí záda... Nikdo není hrdý na tento hrůzný závěr.

Vzpomínka na mých jedenáct druhů mě bude pronásledovat dlouhou dobu v mých vězeních. A přece jsem se dozvěděl až mnohem později, že byli popraveni. Stále jsem doufal, že jim Gottwald udělil milost. Je to první věc, na kterou se zeptám, když mě o několik týdnů později, nevím již proč, povolá jeden referent do své kanceláře. Neodpovím mi. Uplyne několik měsíců, než se dozvím od své ženy před odchodem do pracovního komanda v Ruzyni, že byli všichni oběšeni. Na důkaz – protože tomu stále nemohu uvěřit – mi jeden spoluvězeň ukáže výstřižek k novin, kde bylo oznámeno, že rozsudek na jedenácti odsouzených byl vykonán.

Později se dozvím, že všichni kromě Rudolfa Slánského, napsali před smrtí dopisy svým blízkým a Klementu Gottwaldovi. V tomto posledním dopise na rozloučenou prohlašují svou nevinu a tvrdí, že se „doznali“ pouze v zájmu strany a socialismu.

Teprve po vyhlášení naprosté rehabilitace všech nevinných za Pražského jara, počátkem roku 1968, se tyto dopisy, které byly nalezeny v archívech ministerstva bezpečnosti, dostaly do rukou adresátů: vdov a sirotků.

A také já se teprve při psaní této knihy dozvím s bolestí a pobouřením ze stránek tisku své země, jaký byl strašný konec mých druhů:

„Když bylo jedenáct odsouzených popraveno, byl referent D. náhodou v ruzyňské věznici u sovětského poradce Galkina. K raportu se hlásili šofér a dva referenti, kteří byli pověřeni likvidací popela. Oznámili, že jej dali do pytle na brambory a že vyjeli do pražského okolí, aby jej vysypali do polí. Když zpozorovali, že je náledí, napadlo je vysypat ho na cestu. Šofér se smál, když vyprávěl, že se mu ještě nikdy nestalo, aby vezl ve své tatrovce čtrnáct pasažérů najednou, tři živé a těch jedenáct v pytli...“

PaedDr. M. Sedlmayerová, Dějepis formou ukázek z krásné literatury,

FIN, Olomouc, 1995, ISBN: 80-85572-68-0, s. 308 - 309

Úkoly k textu:

- 1) Najdi v úryvku příklad děsivé atmosféry poté, co byl vynesen rozsudek smrti nad jedenácti lidmi
- 2) Jak rozumíš větě Obecenstvo bylo pečlivě vybráno
- 3) Proč se obvinění doznali ke svým činům?
- 4) Kdy byli tito odsouzení rehabilitováni?

Řešení:

1) Po vynesení rozsudku vládne ticho, které dokazuje, že obecnstvo, přesto, že bylo tak pečlivě vybráno, je překvapeno tímto tak mimořádně přísným rozsudkem.

Kdo by si pomyslel, že v Československu, zemi staré civilizace a demokratických tradic, se půjde ještě dál než v Maďarsku, Bulharsku, Polsku, Rumunsku: jedenáct trestů smrti! Tři na doživotí!

Ani jediné zatlesknutí, ani jediný projev souhlasu... Naopak se zdá, že závan hrůzy, ledový chlad ovál lidi v soudní síni, kteří hrbí záda... Nikdo není hrdý na tento hrůzný závěr.

2) V obecnstvu byli pravděpodobně lidé, kteří s těmito procesy souhlasili

3) V dopisech na rozloučenou uvedli, že jednali v zájmu strany a socialismu

4) Počátkem roku 1968

Metodický list

Název:	VY_12_INOVACE_21_3_Politické procesy 2
Cíl:	Seznámení s politickými procesy v 50. letech
Motivace:	Frontální rozhovor o dosavadních znalostech žáků o tom, co prozatím ví o životě v 50. letech 20. století
Potřeby a materiál:	Pracovní list
Postup:	1) hlasité čtení úryvku 2) samostatná práce s textem 3) kontrola zpracování úkolů
Reflexe:	Závěrečná diskuze nad tím, v jakých filmech či seriálech mohou děti vidět toto historické období